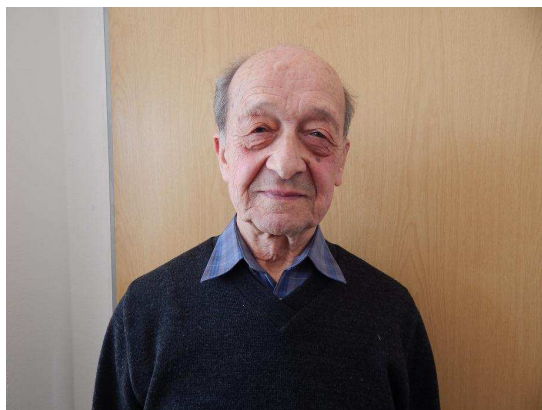

Příběhy našich sousedů

Scénář k rozhlasové reportáži

Zpracovali: žáci třídy 8.B Kamila Procházková, Aneta Morcová, Elena Řepová, Patrik Hakkel, Michal Velechovský, Richard Rambousek
pod pedagogickým vedením Mgr. Terezy Benešové

Základní škola Mladá Boleslav, Komenského nám. 91

Pana Seidlera jsme poznali jako nesmírně vitální a čilého pána, navzdory svým 85 letům je tělesně fit, stále chodí na túry a je i jinak velmi aktivní. Dodnes bydlí v domě, odkud jeho rodinu v roce 1940 vystěhovali, má dvě děti a 5 vnoučat. Po válce dokázal takřka nemožné, když po 5 letech rasového věznění úspěšně nastoupil na obchodní akademii a rychle srovnal handicap 5 let bez školy. Povídání s ním bylo příjemné, protože umí vyprávět poutavě a souvisle, je znát, že myšlenky má v hlavě stále skvěle srovnané. Jsme mu za naše dvě společná setkání velmi vděční.

Společné foto s panem Seidlerem. Tým z 2. základní školy tvořili - Kamila Procházková, Aneta Morcová, Elena Řepová, Richard Rambousek, Michal Velechovský a Patrik Hakkel.

Co vám pomáhalo přežít?

Jedině naděje, že to jednou skončí.

Jmenuju se Otto Seidler a narodil jsem se v Mladé Boleslavi 5. února roku 1930.

Rodiče pocházeli z Českomoravské Vysočiny kolem Světlé nad Sázavou. Jeho otec od roku 1920 pracoval v Mladé Boleslavi na Staroměstském náměstí u firmy Václav Mikuláš a spol. Jako malý docházel do mateřské školy vedle Benešovy školy, kam dne 1. září 1936 nastoupil jako žák. Školu musel opustit v roce 1940, protože byl žid a ti měli zakázáno se vzdělávat.

Žáci obecné chlapecké, tzv. Benešovy školy, kam pan Seidler 4 roky docházel, než mu protizidovská opatření vzdělání zakázala.

1. července 1940 nás všechny sestěhovali do boleslavského hradu, Mladá Boleslav číslo 1/1 a tam jsme za ztížených podmínek přežívali.

Unikátní fotky z nádvoří boleslavského hradu ukazují dětské vězně, muž uprostřed druhé fotografie je pan Glückner z rodiny Glücknerů, majitelů skladu se železným zbožím. (Datováno 1941 - 42)

Životní podmínky v izolaci boleslavského hradu byly špatné, nebyla zde zavedena elektřina a přídělky potravin měli obyvatelé jako neáriji velmi nízké. Hrozilo zde i nebezpečí od německého udavače. Zda stál i za zatčením Ottova otce v dubnu 1942 se už nedovíme. Jisté je jen to, že po krátkém pobytu v terezínské Malé pevnosti jeho stopa mizí v Osvětimi. Zde byl snad 15. 8. 1942 popraven. V lednu 1943 odjeli nedobrovolní obyvatelé hradu transportem do terezínského ghetta.

Po příjezdu do Terezína byly oba mladoboleslavské transporty ubytovány v ghettu, ve kterém přežívaly pouze několik dnů, dokud se nerozhodlo o jejich odjezdu do Osvětimi. Je tragédií, že boleslavští Židé tak fakticky přišli o šanci válku přežít, protože z těchto transportů se konce války dočkalo pouze zhruba 30 lidí. Pan Seidler měl velké štěstí v neštěstí, jelikož zůstal v Terezíně jako jeden z mála. Na den svých 13. narozenin totiž dostal spálovou angínu a do transportu nebyl zařazen.

Ti, co se vrátili po válce, většinou měli štěstí, protože přežili v Terezíně, i když podmínky tam byly zvláště pro staré lidi velmi kruté, poněvadž stravy byl nedostatek. V rodinném domě, kde žili dříve 2 – 4 lidi, jich třeba bylo 30, v kasárnách bylo ubytovaných 1000 lidí, nebo 3000.

Hamburská kasárna, odkud byly vypravovány transporty na východ.

V Terezíně byli vězni ubytováni zvláště dospělí a zvláště děti, chlapci a dívky odděleně. Otto Seidler byl ubytován v chlapeckém domově L/417 v budově bývalé školy, jehož vedoucím se stal Freddy Hirsch. S matkou se mohl vídat jen občas.

V té škole jsme bydleli, ve třídách byly kavalce, tři podlaží nad sebou a zvláště samozřejmě děvčata a zvláště kluci. Poněvadž tam v Terezíně byli docenti vysokých škol a inteligence z celých Čech a Moravy, tak se snažili nás nějakým způsobem učit, samozřejmě se to nesmělo, nesměl tam přijít žádný esesák, aby zjistil, že se tam učí.

V Terezíně se třináctiletý Otto také začal učit na kováře, protože v tamější dílně pracoval jeho příbuzný.

V květnu 1944 byly vypraveny dva transporty do Osvětimi v počtu 5000 lidí. V přistavených vlacích se muselo stěsnat zhruba 50 lidí v jednom vagonu. Každý si mohl vzít jedno zavazadlo.

Transporty byly děsivé, tenkrát už koleje do Terezína vedly, čili transport se vypravoval přímo z města, kde byly přistaveny vlaky, už samozřejmě ne osobní, ale dobytčí, úplně uzavřené. Do každého vagonu nás nahnali 50, každý si směl vzít s sebou příruční zavazadlo, to znamená tašku, ruksak, nebo co kdo měl.

Koleje, po kterých se jezdilo na smrt...
(Terezín, říjen 2014)

Příruční zavazadlo jednoho z terezínských vězňů

Cesta v dobytčích vozech probíhala bez jakéhokoli hygienického zázemí, potřebu museli vězni vykonávat do dvou kbelíků). Zhruba po 12 hodinách dorazily vlaky do Osvětimi. Vězni byli ubytováni v bývalých konírnách a Otto se musel opět odloučit od matky.

Příjezd do Osvětimi se po mnohahodinové cestě podobal příjezdu do pekla. Řev esesáků, štěkot psů a všudypřítomný nasládlý pach dávaly všemu hororovou atmosféru. Proti obvyklým zvyklostem ale neproběhla selekce a vězni byli ponecháni pospolu v civilním oblečení. V bloku B II b se setkali s transportem, který do Osvětimi přijel v prosinci a brzy mu měla uplynout půlroční karanténní lhůta.

Všechno bylo ve tmě a v záři reflektorů jste viděla jenom nekonečné směsi drátů. Tábor byl rozdělený, v jedné řadě byly jedny baráky, další tábor měl dvě řady baráků a to vždycky samostatně bylo obehnáno drátem až do výše asi tři metrů, nabitých elektřinou, čili pokud se toho někdo dotknul, tak byl okamžitě na uhel. Když jsme tam měli nějakou práci, tak jsme taky tahali dobytčí vozy, tam jsme vezli třeba mrtvolky, které do rána byly do krematoria, a zpátky chleba, který sebrali těm, kteří teda byli zaplynováni, aby se zužitkoval.

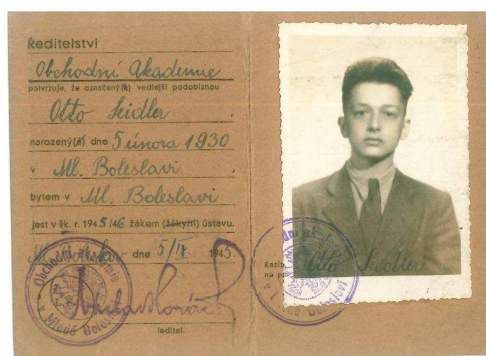
Při likvidaci takzvaného rodinného tábora v červenci 1944 byly vybrány dva transporty, které jely do Německa na práci. Ostatní lidé měli být zaplynováni, ale jeden z chlapců údajně řekl doktorovi Mengelemu, aby vybral některé další, kteří by také chtěli pracovat. Po další selekci skutečně byla vybrána skupina několika desítek chlapců, díky tomu pan Seidler ušel jisté smrti a byl poslán do pobočného hospodářského tábora. Po náletech a před blížící se rudou armádou bylo nutno i tento tábor likvidovat, a proto byli všichni vysláni na transport smrti, ve kterém jeli tři dny až na území Německa do Výmaru.

Jestli znáte otevřené vagóny, které mají asi metrové okraje, tam nás narovnali sto padesát ve stoje a tak jsme jeli tři dny a tři noci, až jsme skončili ve Výmaru.

Vězni skončili v koncentračním táboře Buchenwald, odkud byli vypraveni pryč transporty smrti den před osvobozením tábora. Po rozstřílení vlaku americkými letci museli židovští vězni jít pěšky. Po delším putování došli do hostince, kde je v zabeđených místnostech ubytovali. Druhý den je zde našla americká vojska a vězně osvobodila.

Další den ráno, asi v 11 hodin, klepali na okno, pak se okna roztrhla a otevřeli Američani.

Po krátkém pobytu v záchytném táboře v Erfurtu se pan Seidler 17. května vrátil zpět do Mladé Boleslavi, kde už v září nastoupil na obchodní akademii, kterou dokončil v roce 1949 s vyznamenáním.

Průkaz studenta OA, který vydali panu Seidlerovi v roce 1945.

Daly vám tyto hrozné zkušenosti něco do života?

Radši na to zapomenout, ...vrátil jsem se domů, vrátil jsem se sám, myslel jsem, že se rodiče vrátí, nevrátil se nikdo.

Jaký máte vztah k Němcům po tom, jak se k vám chovali?

Ty, co dneska vidím, nemají s tím, co bylo, nic společného. Beru je jako normální lidi. Ale samozřejmě pokud někdo se ptá na to, co se dělo v roce 45', dnešními očima, tak je to nesmysl. Je jednoznačné, že Němci zavinili válku.

Organizace likvidace třeba Židů, to se ve světě vůbec nikdy nevyskytlo. To byla státem organizovaná likvidace lidí.

Bylo pro nás obrovským zážitkem se s panem Seidlerem seznámit. Užili jsme si i natáčení v rozhlasu a další činnosti s projektem související.

Natáčeli jsme ve studiu Českého rozhlasu (únor 2015)